

Athanasziosz magányos küzdelme

Athanasziosz egyházatya az utolsó keresztyénüldözés idején született és nevelkedett, ami szilárd és hajthatatlan jelleművé edzette őt, amire később nagy szüksége volt.

3. oldal

A hit érettségije – az élet iskolája

Akiknek nincs vagy nem sikerült az érettségijük, talán alacsonyabb rendűnek érzik magukat más fiataloknál, pedig nem azok! Ők a hit érettségijét kell letegyék. (I. rész)

4. oldal

Amikor a lelkipásztor kisebbségben marad a gyülekezetben

Gyülekezetközpontrú egyházszervezetünkben néha nagyon megkeseríti a szolgálatot az, amikor a presbitérium nem ért egyet valamiben a lelkipásztorával.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA ● 2016. NOVEMBER 27. ÉVFOLYAM 21. SZÁM

A győztes kevesek

„Ettől fogva sokan visszavonultak a tanítványai közül, és többé nem jártak vele” – olvassuk János evangéliumában. Miért hagyták el olyan sokan az Urat, az élet vizének forrását, a világ világosságát? Azért, mert Urunk az Ő haláláról beszélt. A világ nem akar a halálról és az élet elszámoltathatóságáról tudni. Amíg Jézus kenyeret sokasított és betegeket gyógyított, addig tömegek követték. Ahogy haláláról, az emberiség bűneiért hozott áldozatáról és a megtérésről szólt, sokan elfordultak Tőle. De nem mindenki. Egy kevesen mindig ott maradnak Isten szárnyai alatt. A kicsiny nyáj, a kevés maradék, a keskeny út vándorai hűségesek, nem hagyják

magára az Urat. Isten népe soha nem volt nagyszámú, soha nem keresték tömegek az Urat. De bármilyen kevés is legyen a hűségesek közössége, mindig megmarad, még ha pogány császárok vagy istentagadó világi hatalmak is támadtak rájuk. Gyakran mondjuk, hogy egyházunk népegyház. Ez részben igaz is, hiszen egyháznak valóban egyház vagyunk, de nép az már nem nagyon van benne. A nép a futballmeccseken, a koncerteken, a bevásárló központokban és a strandokon van. A vasárnapi istentiszteleten, a bibliaórán, a gyülekezeti alkalmakon a hitvalló maradék, a kevesek, Isten kicsiny nyája van jelen.

Kicsiny nyáj

Nemrég hallgattam egy előadást, melyben a bizonyágtevő részletesen kifejtette, hogy milyen jó az, ha egy közösség kicsi, mert csak így lehet igazán odafigyelni egymásra és a szolgálatra, de ugyanakkor azt is sérelmezte az előadó, hogy az egyház gyengeségét tükrözi az, hogy nem tud tömegeket megmozgatni. Ha nagyok vagyunk az a baj, ha meg kicsik, akkor az? Nem értem, de értenem kell?

Azt hiszem, sokan átélték velem együtt azt az ifjúkor csalódást, amikor rájöttünk arra, hogy a világon nem mindenki református, s az hagyján, nem mindenki keresztyén. Ezt gondoltuk normálisnak, s furcsa volt, hogy nem mindenki „normális”, ily módon. Mamutgyülekezetben nőttem fel, s gyerekkoromban azt éltem meg, hogy tele volt a templom, s azt hittük a 90-es évek elején, hogy jön a Kánaán, pedig annak nem szokása jönni, mi kell haladjunk felé. S amikor már a papipari szakiskola padjait koptattam, eljött az ideje annak is, hogy egy kis mezősi faluban szolgáljak, egy konyhában, ahol három gyülekezeti tagnak prédikáltam „nagyot”, s közben a spóron főtt a vasárnapi húsleves.

Bizony olyan is volt, hogy segédlelkészként, (szintén nagy gyülekezetben) ha a 30-40 gyerekből csak 34 jelent meg, akkor rövidebbre fogtam a tananyag ismertetését, mert értelmetlennek láttam vesződni kis létszámú csoporttal. (folytatás a 2. oldalon)

Kicsiny nyáj

(folytatás az 1. oldalról)

Amikor kis gyülekezetben kezdtem el szolgálni, annak is örültem, tudtam értékelni, ha legalább ketten eljönnek ifire, vagy vallásóra. Megtapasztaltam tehát a nagyot és a kicsit, a magasságot és a mélységet is. De valóban a magasság a csúcs, és tényleg mélység a gödör? Mert lehet az ember a víz közepén is szomjas, emberek között magányos, alagútban a felhők fölött és a hegy tetején is maga alatt...

Azt később értettem meg, hogy Péter ugyan háromezer embert prédikált megtérésre első pünkösdi alkalmával, volt egy másik pünkösdi történet is, amikor Fülöp az etióp pénzügyminiszterhez, azaz egy ember az egy emberhez szólt.

Persze, a teljesítményközpontú világnézet csak a fejlődést tartja elfogadhatónak. Csak élvezet, csak növekedés, csak öröm. Nagy hal eszi meg a kicsit, akinek van, annak még több lesz, és senkinek nincs olyan sok, hogy még nem kellene belőle.

És nyilván egy missziós lelkiületű Krisztus-szolgája is szeretné azt látni, hogy erőfeszítésének vannak eredményei, és olyan jó dicsekedni Jézusnak: „Uram, még az ördögök is engednek nekünk a te neved által!” (Lk 10,17). Megy a biznissz! Nálunk van a kulcs! Így kell ezt csinálni! Szeretnénk, ha ilyen sikerpropagandáról szólna az egyházi élet, és még jobban szeretnénk, ha mi lennénk a nyitja a bravúrnak. A kegyelmet megélt ember, közösség, gyülekezet is csak kapizsgálja, hogy nem a légy tartja a plafont, és mélység is lehet Isten-től. Halkan szölok: nem akarom, hogy ezzel magyarázzuk a kudarcainkat, de szeretnék bátorítani mindenkit arra, hogy nem minden az, ami látszik.

Ha a növényvilágot akarom képként használni, nem csak öntözés van, hanem fájdalmas metszés is. Ha ez életmód-rovat lenne, akkor itt a szállásítás folyamatát is leírhatnám, zsírégető, narancsbőr elleni programként. És sajnós azt is meg kell lássam, hogy a növekedés biotikus, azaz ha nő, magtól nő. Amikor pedig én akarom eladni magam, mint a növekedés oka, azt is megtapasztalhatom, hogy éppen én gátolom meg a fejlődést, beállok Krisztus és a világ közé, eltakarom Őt. Igen. Ő a nyitja a kereszténynek sajátos sikerének. S lehet, hogy jönnek hullámvölgyek, lehet, hogy lesznek hullámhegyek: csak az Ő kezét el ne engedjük! Soha!

RÁCZ ERVIN

Egy bélpoklos magánya

„És íme eljövén egy bélpoklos, leborula előtte.” (Mt 8,2a)

Jézus már elmondta a hegyi beszédet (Mt 5,6,7). Egy nagy sereg ember és az Ő tanítványai hallgatták a beszédeit a hegyen. De nem csak ők hallgatták. Még valaki más is hallgatta Jézust ott a hegyen.

Ki volt az? Egy bélpoklos ember. Akkor ez a betegség egy nagyon súlyos, csúnya és fertőző betegség volt. A vér fertőződött meg az emberben, és így az egész ember egy nagy seb volt, vagyis egész testét ellepték a fertőző, gennyes sebek. Az ilyen ember undorító, visszatartó szagot árasztott, mindenki elkerülte és elűzte magától. Az ilyen beteget a többi ember leírta. Kiközösítették, kirekesztették a családból, a gyülekezetből (éppen a fertőző betegség és a tisztátalansága miatt).

Ha egy bélpoklos a többi ember közelségébe került, kiáltania kellett: Tisztátalan, tisztátalan vagyok! Egy leprás embernek nem csak a teste, hanem a lelke is szenvedett.

A bélpoklos ember a bűnös ember képe. Lukács evangéliumában úgy olvassuk, hogy teljesen leprás volt. Vagyis itt egy reménytelen esettel állunk szemben.

A SZÓ EREJE

Ez a bélpoklos, leprás ember másképpen hallgatta Jézus szavait, mint a tömeg. Az Ige megérintette a szívét és befogadta azt. A bélpoklos még messze van (áll) Jézustól. Ő nem lehet a tömeg között. Nem közelíthet a sereggel Jézushoz, mert leprás, kirekesztett ember, de az áldást hozó Igét ő is hallgatta. És ez az Ige behatolt a szívébe. Az Ige szavai édesebbek voltak számára, mint a méz. Ő kihallotta belőle, hogy még a halálra ítélték számára is van kegyelem. Jézus szavai reményt keltettek benne. Bízni kezdett a kegyelemben és a szabadulásban.

Mindeddig úgy járt a világban, mint egy élő halott. Közben azt fontolgatta: Van-e szabadulás számomra? Vajon tudatában vagyunk-e a mi lelki lepráságunknak?! Tudatában vagyunk-e annak, hogy semmi jó nincs bennünk?!

Így élünk: beszennyezve, megfertőzve. Így pedig nem tudunk gyümölcsöt teremni az örökkévalóság számára. A Heidelbergi Káté második Úrnapja az ember nyomorúságáról szól. A kérdés: Honnan ismered meg a te nyomorúságodat? A felelet: Isten törvényéből.

Aztán tovább kérdez: Mit követel tőlünk Isten törvénye?

Kedves Testvéreim, úgy élünk e világban, mint az elítéltek. Tisztátalanok vagyunk. Semmi jó nincs bennünk. Jézustól távol megállunk. Érezzük, hogy nincs mit kezdenünk a világi dolgokkal. Jövünk a templomba és megállunk, távol Jézustól. Itt vannak a leprások mind. Isten Szava, Igéje behatol a szívünkbe és elkezdi munkálkodni bennünk.

JÉZUS LÁBAINÁL

Az Ige így szól: „És íme, eljövén egy bélpoklos.” De hát nem is lehet másképp. A bélpoklos úgy jöhet, amint van. Bélpoklosságát nem másíthatja meg. De vonja őt a szeretet, és nem teheti, hogy ne jöjjön. Jézus ismeri őt. Jézus tudja, hogy a bélpoklos neve be van írva az élet könyvében.

Az embertömeg kiveti őt. Ők jönnek és mennek. Ők nem nagyon törődnek a bélpoklosokkal. Az ilyenekkel ők nem barátkoznak. Az ilyenekkel ők nem vállalják a közösséget.

A bélpoklos azonban jött Jézushoz és leborult előtte. Márk evangéliumában még szemléletesebben olvassuk: arcra borult előtte, vagyis térdre borult Jézus előtt.

Ő, milyen értékes, becses hely ez! Mi eljutottunk-e már ide? A bélpoklos ott térdepel az Úr Jézus lábainál! Jézus a Menedék, Ő a Közbenjáró. Közelében ki állhat ellen ennek a végtelen szeretetnek?

A bélpoklos átgondolja addigi életét... Bűnös vagyok, tisztátalan. De Te, Uram, tiszta vagy, szent vagy!

A bélpoklos teljesen átadja magát az Úr Jézusnak. Meghajtja magát a megigazító Úr előtt! Átélt egy nagy csodát: a Törvény elítéli, kirekeszti. A kegyelem megmenti. A bélpoklosnak kilátástalan volt az élete, de Jézus meggyógyította őt.

SZÁMOLNI JÉZUSSAL

Jézus megérinti a bélpoklost. Pedig a törvényben az áll, hogy ha valaki egy bélpoklost megérint, az az ember tisztátalan lesz. És itt azt olvassuk, hogy Jézus megérintette a bélpoklost. Beteljesedett Ézs 53,4: „Betegségeinket ő viselte, és fájdalmainkat hordozá.”

És szól Jézus: „Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltisztult annak poklossága.” A sokaság látja a csodát, de a bélpoklos megélt a csodát. A halál legyőzött. Az Élet diadalmaszkodott. Milyen hálás lehetett a megtisztult bélpoklos, hogy Jézus meggyógyította. Még mélyebbre hajolt Jézus előtt! Eltűnt a poklosság, és feltűnt, felragyogott Jézus. Igen, az ember önmagában semmi, de Isten Krisztusban mindent jelent.

Így lesz a szegény, nyomorult ember Isten által gazdag és áldott.

CSOMAY ÁRPÁD

Athanasziosz magányos küzdelme

Athanasziosz egyházatya (300?-373) Diocletianus császár (244-311) uralkodása alatt, az utolsó keresztyénüldözés idején született és nevelkedett, ami szilárd és hajthatatlan jelleművé edzette őt, amire később nagy szüksége volt egyházának, hogy megmaradjon a tiszta tanításban.

Nazianzi Gergely azt írja róla, hogy „csak kevés időt fordított tanulmányokra, de éppen eleget ahhoz, hogy ne legyen tudatlan”. 319-ben Alexandrosz, Alexandria városának püspöke diakónussá szentelte. Így vett részt az első egyetemes zsinaton, melyet Konsztantinus császár hívott össze a teológiai viták lecsillapítására a kis-ázsiai Nicea városába.

A zsinatra több mint 300 püspök gyűlt össze papokkal és diakónusokkal kiegészülve, összesen mintegy 1800 fő. A fő kérdés a húsvét idejének pontos meghatározása mellett Áriusz, Jézus személyéről szóló tanításának megvitatása volt. Áriusz és követői úgy vélték, hogy Jézus a legtökéletesebb teremtmény, de emberi lény, tehát nem lehet egyenrangú az őt teremtő isteni hatalommal.

Athanasziosz diakónusként meglepő rátermettségről tett bizonyosságot, amikor a püspökök között ő volt az ortodox hit leghatározottabb védelmezője. A zsinati atyák ugyanis megelégedtek volna azzal, ha az áriuszi tévtanítással szembeni pusztán bibliai kifejezésekkel határozták volna meg Krisztus istenségét (pl. Krisztus Isten hatalma és bölcsessége; Ő az Atya dicsőfénye), ami bár biblikus, de az eretnokséggel szemben nem lett volna elég pontos és kimerítő ahhoz, hogy ne magyarázzák bele saját álláspontjukat.

Athanasziosz rendkívüli módon érzett rá ennek veszélyére, ezért nem Áriusz tévedésének helyreállításával és támogatóinak meggyőzésével foglalkozott, hanem minden erejével és tehetségével azt igyekezett egyértelművé tenni és minél jobban hangsúlyozni, hogy Jézus istensége és embersége között szoros kapcsolat van. Ebben a küzdelemben egy adott pillanatban egyedül is maradt, de nem engedett a bibliai igazságból, ami erőt adott magányos harcához.

EGY „I” KÜLÖNBSÉG

Jézus nem felsőbbrendű ember, akit emiatt istenként kellene tisztelni. Ő természete szerint egylényegű (görögül: homoousziosz, és nem „i”-vel, homioousziosz, ami csak hasonlót jelent) az Atyával. „Az Atyától született az idő kezdete előtt. Isten az Istentől, világosság a világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől. Nemzetett, nem teremtett, egylényegű az Atyával...” – mondja ki egyértelműen és félremagyarázhatatlanul a niceai hitvallás.

A zsinati atyák először tartottak ettől a megfogalmazástól, mert az eretnek Szamosz-tai Pál ezzel a kifejezéssel írta le adopcionista

(Jézust az Atya keresztelésekor örökbe fogadta) tanát, de tartottak attól is, hogy így a Fiú egybeolvad az Atyával, és elveszti különálló személyiségét.

Athanasziosz állhatatossága és kitartása végül is eredményt hozott, bár ezt még sokáig nem mindenki fogadta el. Lett is ebből sok bonyodalom Nicea után!

Athanasziosz az igazság harcosaként egész életében ezt a tiszta hitet védelmezte mindenféle politikai nyomás ellenére is. Miután ugyanis 328-ban, Alexandrosz halála után őt választották meg Alexandria püspökévé, és Nagy Konsztantín császár hitre jutása után áriánus befolyás alá került, többszöri felszólításra sem fogadta vissza az eretnek Áriuszt egyházába. Püspökségének 45 éve alatt őt császár alatt

ATHANASZIOSZ EGYHÁZATYA EGY KÖZÉPKORI FRESKÓN

küzdött Áriusz és tanai ellen. Őt alkalommal kényszerült a sivatagba magányos száműzetésbe, összesen 17 évre, de az igazság melletti kiállását soha nem adta fel.

Athanasziosz legnagyobb érdeme az volt, hogy felismerte azokat a veszélyeket, amelyek az egyházat fenyegették. Belülről az eretnek szakadások látszottak szétfeszíteni, kívülről pedig a császári nyomás (ezek a keresztyénség államvallássá válásnak első esztendei) kezdtek összeroppantani Krisztus földi testét. Nagy szüksége volt tehát a keresztyénségnek arra az emberre, akit egyesek becsültek szilárdságáért és határozottságáért, mások viszont megalakultást nem tűrő álláspontja miatt összeférhetlennek tartották.

Alexandria püspöke gyakran állt egyedül ezekben a lelket próbáló helyzetekben, de önmagát egybeolvasztva Isten ügyével, egész életén át kitartott, amivel nagy szolgálatot tett Krisztus anyaszentegyházának.

Sorsvetés a Bibliában

„Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendeltelek titeket arra, hogy elmenjetelek és gyümölcsöt teremjetelek” – mondja Jézus tanítványainak János evangéliumában.

Izraelben elfogadott módja volt az Úrim és a Tummim által, sorsvetéssel hozott döntés. Így választották ki a honfoglaláskor a törzsek területeit, így dőlt el, hogy a papok milyen beosztás szerint mutatták be az áldozatokat, Sault így választották királlyá, Mátyást pedig apostollá Júdás „megüresedő” helyére.

A sorsvetés tehát bevett módszer volt az Ószövetségben Isten választásának megtudakolására. Nem szerencsejáték és nem a véletlen műve volt!

Isten minden időben kiválasztott és különleges feladattal bízott meg bizonyos embereket: Ábrahámot, Mózeszt, a prófétákat, a királyokat, a tanítványokat. Kiválasztását pedig különféle módon tudatta: Jákobot éjféli létrán keresztül (1Móz 28,10-16), Mózeszt a csipkebokorból (2Móz 3,1-12), Sault Sámuel prófétán keresztül (1Sám 16,1-12), Salamont az örökösödési rend félre tételének útján, Mátyást sorsvetéssel (ApCsel 1,26), Pált és Barnabást pedig Szentlelke által (ApCsel 13,1-3) hívta el.

Isten választott ki előjárókat népe javára vagy éppen ítéletére. Akit pedig Ő kiválasztott, azt fel is készítette az emberfeletti feladatok elvégzésére. Az önjelölt próféták ellenben nem Isten Igéjét szólták.

Az ApCsel 6-ban olvasunk a hét diakónus kiválasztásáról. Az apostolok miután szembesültek emberi korlátaikkal és az irgalmasság cselekedeteinek fontosságával, hét férfit választottak, akik „telve voltak Szentlélekkel és bölcsességgel, hogy őket állítsák ebbe a munkába”. A választás tehát nem demokrácia, hanem Isten akaratának megismerése és megcselekvése.

Az Újszövetség nem írja elő, de nem is tiltja a sorsvetés gyakorlatát. Bizonyos esetekben, például szavazategyenlőség esetén, máig megmaradt a sorsvetés általi kiválasztás gyakorlata, de csak olyan dolgokban kérhetnénk ilyen módon útmutatást Istentől, amelyre nézve Igéjében nem találunk eligazítást, Isten ígéje, Urunk Szent Leleke és a gyülekezet közösségében megjelenő hirdetett ige minden kérdésre választ és útmutatást ad!

A műcsali

„Jöjjetek utánam, és én emberhalászokká teszek titeket” – mondja Jézus Krisztus. Bizony nem könnyű mesterség a halászat! Mestere kell legyen annak a halász, hogy miként fogjon sok halat. Annyi fajta hal él a vizekben, mint ahány féle ember él a földön. Vagyis embereket keríteni a hit hálójával ugyanolyan nehéz, mivel az ember a halnál is szemfülesebb, és hamar észreveszi a műcsalit.

Ilyen mindenáron-halász akart lenni egyik pénzes atyánkfia is. Fogyott a közösség, a templomba járók sora, gyérült a kórus. Vezetőként főleg az volt a legfájdalmasabb számára, hogy egy-egy vendégnek, kívülről nem mutathat többet az apadásnál. És beállt emberhalásznak. Igen ám, de nem megfelelő hálót használt.

Tudta, hogy sok a fiatal elszegényedett család a közösségben, akik nem tudják kifizetni az egyházfenntartói járulékot. Elment hát hozzájuk, és saját pénzéből állta az egyházadójukat. Az elején úgy tűnt, hogy nem is kellett több ahhoz, hogy ott legyenek vasárnaponként gyerekestől az istentiszteleteken. Sőt, fiatalos, szép hangjukkal már karácsonyi énekekkel szolgáltak az énekkarban. Nagy volt a lelkesedés mindenkiben, hogy láthatta s hallgathatta őket.

Aztán egy másik csalit készített egyházunk atyafia: a sok munkanélküli gondolt, akik külföldön keresik a megélhetést, csakhogy idehaza elpazarolják keresetüket. Kölcsönt ajánlott fel nekik. Annyian sosem voltak még a legények karában, mint az akkori ünnepeken.

Az egyik idős özvegyembernek megszüntették az áramszolgáltatását. Villany nélkül maradt, és ez a buzgó halász fülébe jutott. Már is „jót cselekedett”: kifizette a hátralékosságot, de azzal a feltétellel, ha ott lesz minden vasárnap a templomban és a bibliaórákon. Szépen gyarapodott a közösség mindenki öröme, még a lelkész is mindig külön köszöntötte őket. Volt, akinek tetszett ez a „kiemelés”, volt, aki pironkodott miatta.

Aztán csendben elmúltak az ünnepek, és ugyanolyan halkan ismét kiürült a templom, megritkult a dalárda, szüneteltek a vallás- s bibliaórák. Minden visszazuhant a régi kerékvágásba: a fiatalok ismét a bárokat látogatták, sokan visszamentek külföldre, több család pedig visszanyúlt régi életéhez.

Vajon mi történhetett, hogy nem akadtak mégsem horogra? Nem volt jó a műcsali, mivel a húséget pénzzel megvenni nem lehet!

VERES PIROSKA

A hit érettségije – az élet iskolája I.

Ákiknek nincs vagy nem sikerült az érettségijük, talán alacsonyabbrendűnek érzik magukat más fiataloknál, pedig nem azok! Éppen nekik írom ezeket a gondolatokat, mert van egy másik, az iskolai érettségénél sokkal fontosabb vizsga: a hit és az emberség érettségije.

Kísérjük el József pátriárkát (1Móz 37,39-50) az ő érettségijének az útján az otthonától Egyiptomig, a mélységtől az érvényesülésig, a családból való kivetetésétől a sikeres életig. József teljes életet élt, Isten bölcs vezetése alatt. Nagydiákok előtt sokszor emlegetik a tanárok az „élet iskolájának” nevezett titkot, amiről a fiataloknak a legkisebb sejtésük sincs.

Az „érettségi” vagy bármilyen fokozatú iskolai pályafutás vége valami szabadság-illatú ígéretet jelent. Onnantól kezdve nagyok leszünk és mindent szabad... Á, de jó lesz – gondolják. Ady Endre szavaival dobják sutba utolsó füzeteiket: „pusztuljatok, bilincses iskolák!” A fiatalok lassan eljutnak arra a felismerésre, hogy az iskola „polgári” nehézségei nem is jelentenek igazi kihívást, ugyanis mindannyian ezzel párhuzamosan egy különleges iskolát végzünk: Isten nevelő intézményét. Ismételjük most el, mit tanult József és vele együtt mi erről az iskoláról! Egyik-másik „osztály” elvégzése több évbe is telhet, és a továbbképzésnek soha nincs vége, tart életünk végéig...

AZ ELŐKÉSZÍTŐ ÉS AZ ELSŐ OSZTÁLY

Tanügyi törvényeink előírják, hogy a gyermeknek előkészítő osztályt kell végezniük, ahol megalapozzák mindazokat az ismereteket és készségeket, amelyek a további években kiindulásul szolgálnak majd. Ezek nélkül lehetetlenség a továbbiakban boldogulni. A bibliai József az előkészítő osztályt tizenhét évesen kezdte.

Sokszor rágódnak a felnőttek, melyik iskolába küldjék a gyermeküket, hol lesz számára a legjobb képzés? Főleg akkor kérdés ez, ha több iskola is van a környéken. Józsefet Sikem felé irányította apja, Jákób, de egy ember útbaigazította, hogy Dótánban találja a testvéreit... Csak ennek az ismeretlennek a segítségével található be abba az iskolába, ahol meg kellett tanulja az előkészítő anyagot.

Eddig József a furcsa szerkezetű család kedvenc gyermeke volt, úgy érezte, hogy ő egy nagyon fontos valaki. Dótánban, testvéreit megtalálva megtudja, hogy „nem ő a világ közepe”! Nem képes az eseményeket irányítani, sőt döbbenet kell megtapasztalja, hogy amíg ő a kútban sorsára vár, a többiek „jól elvannak” nélküle is...

A bevezető lecke után súlyosabb „tétel” következik: rabszolgaként besorolódik a legmélyebben lévő társadalmi rétegbe, ahol kiderül, hogy pont olyan, mint a többiek... már nincs meg a szép ruhája, senkit nem érdekel, hogy kinek a fia és mit tud... Bár a bibliai szö-

veg nem tér ki ennek a tanulásnak a részleteire, bizonyára nem volt zökkenőmentes út eljutni a felismerésig: József pont olyan, mint a többiek! A helyzet azt kívánta, hogy besorolódjon a többi névtelen senki közé.

Valljuk be, hogy konfliktusaink jelentős része sokáig ezen két felismerés hiányából adódik!

Az első osztály tantárgya mindannyiunk iskolájában az alkalmazkodás. József előzetes ismereteire támaszkodva beilleszkedett a rabszolgaság viszonyaiba: nem én vagyok a világ közepe, tehát nem vagyok külön másoknál. Most ez van, ezt a munkát bízták rám, ezt kell csinálnom! A „miért pont én és miért épp ezt? kérdésnek nincs mindig helye.” Ezek a lépések az alkalmazkodás útján a majdani hivatástudat kialakulását segítik. Vannak dolgok, amiket morgolódás nélkül el kell fogadni. József hiába tiltakozott volna a rabszolgasors ellen... esetleg csak azt érte volna el, hogy kigúnyolják, ami még azután fáj is...

A MÁSODIK OSZTÁLY

Ennek az osztálynak a kihívása József – és mindannyiunk – számára a nyelvtudás volt. Bekerült egy olyan környezetbe, ahol nem értette a nyelvet, így sokszor az önkifejezés is akadályba ütközött. Rájött: nem elég, hogy senkinek sem vagyok fontos, nem vagyok külön, mint a többiek, de még nem is értem, mit is akarnak tőlem, meg se tudom mondani a magamét! Csak Isten a megmondhatója, hogy az ősi bábéli zűrzavar óta hány embert mentett meg ez a tehetetlenség attól, hogy még nagyobb bonyodalomba kerüljön. Sokszor, ha tudnánk, úgy megmondanánk, hogy megint csak nekünk lenne rosszabb – az idegen nyelvi környezetben...

Nyelvi probléma otthon is volt már – testvérei nem bírtak hozzá jó szót szólni... sokszor ott sem értjük meg egymást, ahol azonos nyelvet beszélünk... mert nincs meg a közös hülámhossz. Szavaink lassan megüresednek, vagy túl sok indulattal telnek... kell a nyelvet tanulni, mindenféle fokozaton... kezdő, haladó, otthon vagy idegenben... de mindenképp a megértésre törekedve. (folytatása következik)

DARÓCZY TÜNDE pedagógus

Amikor a lelkipásztor kisebbségben marad a gyülekezetben

Gyülekezetközponitú egyházszervezetünkben, néha nagyon is megkeseríti a szolgálat gördülékenységét az, amikor a presbitérium nem ért egyet valamilyen ügyben a lelkipásztorával. Megpenészedik a megújulási szándék, mert nem jut levegőhöz.

Nem csak a gyakorlati dolgokra gondolok, hanem talán még lelki békénk, hitünk, üdvösségünk tudata is megcsínyli a felmerülő nézetkülönbségeket. Csalódások, elpártolások, veszteségek – hitelvesztés –, lelki fájdalom. És a legtöbb esetben a csalódottak közül valaki lemorzsolódik a közösségről. Menekül. Vagy a lelkész, vagy a gyülekezeti tag. Menekül, jobbik esetben csak a békétlen személytől, rosszabbik esetben az Istentől is. A sötét oldal pedig nevet a markába. Megint jót haraphatott hatalomvágy, önzőség, önelégültség, megtévesztés, haszonvágy – és még sorolhatnám – démona a jónak lenni akaró ember lelkébe.

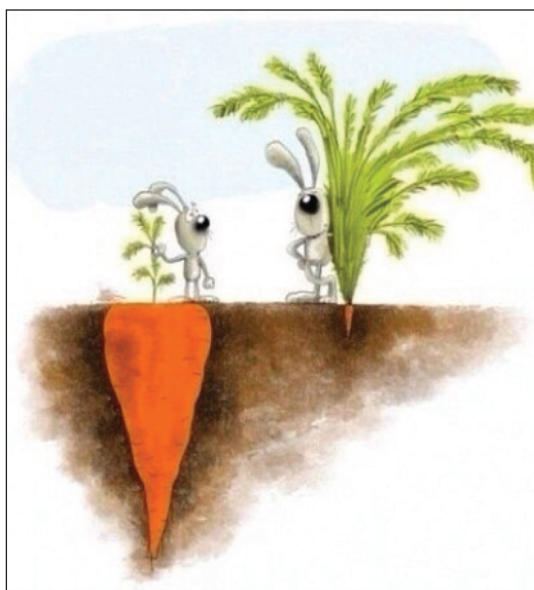
Mint minden családban, Isten nagy családjában, az egyházban is jelentkeznek konfliktushelyzetek. Olyan esetek, mikor a testvérek nincsenek egy véleményen. A kérdés csak az, vajon egy akaraton vannak-e? Egy akaraton, vagyis Isten országának munkálásán. Mert ha egy az akarát, a szándék, akkor a sokféle véleményt össze lehet illeszteni. És ezzel a munkával épül és folyamatosan megújul a gyülekezet.

Mindenki, a maga módján szolgálja a Mindenhatót, csak hagyni kell, hogy kibontakozzon. És ez az, amire véleményem szerint sok ima, egyéni és közös ima szükséges. Tudni, felmérni, érezni, látni szükséges, meddig hasznosak, jó irányúak a kibontakozások. Mindenkinek megvan a maga helye. Felismerni, felismertetni mindenkinek a maga helyét. Ez a nagy felelősség és folyamatos feladat.

Nagy teher a lelkészek számára, hogy nekik mindenhez érteniük kell, illetve mindent kézben kell tartaniuk. Nélkülük megáll a gyülekezeti munka, meg úgy általában az egész gyülekezeti élet.

Szolgáltatási rendszerről beszélek, melyben a lelkész a szolgáltató, a tagok pedig azok, akik elvárják – eltűrik?! – a szolgáltatásokat. A tagok nagy része a közösséget-lelkészt érintő ügyekben fenntartja, sőt követeli magának a beleszólási jogot. De a szolgálatban való aktív részvételt már nem érzi annyira kötelezőnek, sem valami felelősségteljes küldetésnek, ami az evilági élet meghatározó része. A lelkész intézze, végezze, valósítsa meg egyedül!

Ha nem sikerül valami a gyülekezetben, akkor a lelkészt éri a vád, hogy semmihez sem ért igazán. De ha sikerül, akkor haszonleső, és biztosan jócskán megérte neki, hogy fáradozzon. Fáradozzon?! Ez a munkája! Szóval, ha egy ilyen ügyben, mondjuk a megvalósítás módját tekintve a többségtől eltérő véleménye van, akkor: „ne akarjon már beleszólni, hát nem is

ért hozzá.” Jó, de akkor miért nem vállalja el valaki más, aki esetleg jobban értene hozzá?...

Nem valamilyen személyes fájdalom diktálja nekem mindezt. Mégis lehet, hogy sokan érzik személyesen érintve magukat a fentiek alapján. De próbáljunk nyugodtan, együtt gondolkodni tovább. Mit veszíthetünk?! Hiba lehet sok lelkész részéről, hogy valóban nélkülözhetetlen akar lenni, valóban mindent a kezében akar tartani, mert úgy gondolja, azt sugallja és érzékelteti, hogy mindent jobban tud. Persze, hogy nem.

Hiba lehet a tagok részéről a passzivitás, a gyülekezeti tagság – jobb esetben – melléktevékenységként történő felfogása. Hiba a helyzet és a cél felőli bizonytalanság. A helyzet az, hogy – egyre inkább – kisebbségbe kerülnek az élő gyülekezetek. Kisebbségben vannak azok a keresztyén közösségek, akik mindkét oldalról (lelkési és gyülekezeti) egy irányba mozdulnak. Ez pedig Isten országának a hirdetése munkával, magaviselettel, szeretettel. Ez nagyon nehéz.

Kisebbségben lenni nem azt jelenti, hogy áldozatok vagyunk. Ez a „nekünk úgyis szenvednünk kell” dekadens áldozat-felfogás csak tönkre tesz. Mindig van hűséges Maradék. Ez a szentek közössége, akikre számíthatunk, és akik számíthatnak Istenre. A lelkész, vagy a gyülekezeti tag sem pótolhatatlan. Egyiknek sincs igaza, Istennek van igaza. Mindegyik félnek ezt kellene meglátnia, illetve ennek az igazságnak kellene alávetnie magát.

A békítés, békülés, megbocsátás, vélemények közelítése elengedhetetlen. De az a bizonyos arany-középut veszélyes is lehet, hiszen tudjuk: „a langyosat kiköpi az Isten”. A kisebbség lehet győztes, sőt!

A mi feladatunk a kisebbségben is kemény magnak lenni, a Maradéknak, akik az Istentől jövő erő által a közös munka sok jó gyümölcsét teremjük.

Közélet

Politika, politizálás a közéletben való részvételt jelent. Az egyháznak, az egyház képviselőinek szükséges részt venni a közéletben. Ha a személy részt vesz a politikában, elmegy szavazni, akkor a maga lehetőségei szerint kihasználja az alkalmat arra, hogy beleszóljon a saját földi sorsának alakulásába. Lelkiismeret és józan belátás szerint érdemes mindebben részt venni.

Ha politizál az egyháztag, az egyházért is szükséges ezt megtennie. A közéletben is képviselni kell az Isten ügyét. Lássák, érezzék, értsék meg, a keresztyén ember nem csökkent értelmű, vagy magának való, a világtól elzárkózó személy. A keresztyén ember tevékenyen kíván részt venni ebben a világban is az Isten országa építésében. Miért ne lehetne Isten szavának engedve vinni a közélet dolgait?

Kényesebb kérdés már az, hogy az egyház(tag) mennyire kötelezheti el magát kizárólag csak egy bizonyos politikai párt mellett? A válaszhoz szükséges szem előtt tartanunk, hogy a politikában sokszor történnek megalkuvások, kiegyezések. De az egyház nem engedhet Isten akaratából, és az Ő szavából. Az egyház feladata mindenkor az isteni igazság megmutatása.

Isten igazsága minden politikai párt felett álló igazság. Ugyanakkor elengedhetetlen a békeség munkálása, az akár politikai okokból egymásnak rontó feszültségek oldása. Véleményem szerint az egyház csak egyetlen dologban lehet „megosztó”. Ez pedig a szóban és tettben való felszólítás arra, hogy Istenhez és nem a gonoszhoz igazodjon a világ. Zsidónak zsidó, görögnek görög... – írja Pál apostol. És tette mindezt nem a saját hasznára, nem képmutatásból, hanem az evangélium hirdetése érdekében.

Keresztyénként részt venni a politikában azt is jelenti, hogy a mellé állók, ami könnyíti, felszabadítja, segíti az emberek életét, és mindennek előtt megfelel Isten akaratának. Védi az elesettet, a nélkülözöt, de nem támogatja a lustaságot és a megtévesztést. Tevékenységében nem a közösség hátán akar magának hasznot hajtani, hanem intézkedéseivel a közösséget igyekszik szolgálni. Kellenek a megbízható politikai vezetők. A hiteles irányítók. Akik nem kiszolgálják megélhetésükért a hullámzó igényeket, hanem munkájukkal igényt támasztanak Isten közös szolgálatára.

Ombodra került a focikupa az egyházkerületi sportnapon

Hetedik alkalommal szervezték meg a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Ifjúsági Szövetségének Sportnapját. A helyszín a Szatmárnémeti Református Gimnázium udvara volt.

Ilonczai Zsombor egyházmegyei ifjúsági előadó áhítata után a Bizz Band dicsőítése következett, majd a sorsolások után foci, kosárlabda, asztalitenisz, holland biliárd, rómi és sakk várta a fiatalokat.

Mint mindig, a legnagyobb népszerűségnek most is a labdarúgás örvendett, ahol két csoportba osztották a nyolc csapatot: Az A jelű csoportban Szárazberek mellé Pusztadaróc, Kémer és Székelyhíd csapata került. A B csoportban Erdőd, Mikola, Sándorhomok és Ombod játszott. Az elődöntőbe elég simán kerültek be a négyek, ahol Erdőd Kémert verte 2-0-ra, Ombod pedig 3-at számolt Szárazberekre. A kisdöntőt a berkiek nyerték, mely után az izgalmas döntő következhetett. Egy szögletet követően Ombod szerezte meg a vezetést, majd egy szép kényszerítőzés után egyenlítették az erdődiek. Következhetek a büntetőrúgások, ahol mindenkinek lehetősége nyílt arra, hogy bizonyíthasson: 5-4-re Ombod nyert, s így megérdemelten vették el a címet Erdődötől. A győztes csapat tagjai: Szeles Roland, Sebők Edmond, Görcsi András, Juhász Ábel, Tripon Alpár, Vajda Szabolcs, Nicás Krisztián és Varga Máté. Edző: Jobb Domokos.

Filep Zoltán tanár úr szervezésében kosárlabdázhattak is a jelentkezők: A Fülöp Csapat (tagok: Fülöp Thomas, Varga Márk, Lovas Dalma, Holl Vivienn, Tölgyesi Gabriella) nyert, őket követte a Poszet Csapat, a Stefanucz Csapat, a Kőrösi Csapat és Székelyhíd csapata.

Asztaliteniszben Szeles Roland, holland biliárdban Simon Tamás, römiben pedig Varga Alexandra diadalmaskodott, de mindenki győzött, aki ott volt, mert a látottak alapján a fiatalok jól érezték magukat.

Követésre méltó csoda a szentleányfalviak összefogása

XIV. alkalommal szervezték meg a Szentleányfalvi Falunapot, ami a református templom belső felújításának a befejezése alkalmából tartott hálaadó istentisztelettel kezdődött.

Amint ünnepi igehirdetésében Módi József, az aradi egyházmegye esperese kifejtette: „szívünkben öröm és hálaadás van ezen az ünnepi istentiszteleten, amiért itt, Szentleányfalván, Isten megmutatta a csodálatos hatalmát, gondviselését. Köszönjük, amiért Isten bátorságot adott nekik a felújítás elhatározásához, de segítette őket a hatalmas munka kivitelezésében is. Ezért köszönetet mondunk a felújított templomért, és Istent arra kérjük, hogy a dicsősége azt töltse be minden alkalommal, amikor itt hozzá imádkoznak. Adja Isten, hogy ebben a szent hajlékban sok, megfáradt emberi szív találjon békességre, gyógyulásra, és az Ő igéjén keresztül, a Megváltónk, Jézus Krisztus megismerésével, sok lélek találjon üdvösséget e helyen”.

A 2015 januárjában a tetőcserére készülődve már a belső felújításra is gondoltak azzal együtt, hogy sokan aggódalmuknak adtak hangot a gyülekezet erejét messze felülmúló munkálatok sikerével kapcsolatban. Arra senki nem gondolt, hogy hatalmas lelkesedéssel több mint 30 férfi fogott hozzá a munkához, hiszen a hely-

beliek mellett a zimándközi és a kisperegi hívek is csatlakoztak. Május 21-én hordták ki a padokat, majd folyamatosan, szombatonként dolgoztak azoknak a lecsiszolásán, újralfestésén.

A munkálatok értékének a negyedét a hívek adományából fedezték. Sokan végeztek itt önkéntes munkát. Az elmúlt nyáron megtanultak együtt munkálkodni, ezért most már valóban a magukénak érzik a templomot, mert a szentleányfalvi maroknyi gyülekezet emberfeletti összefogása hitvallássá vált. Végszavában a lelkész azt kívánta, az öröm és a hála mindnyájuknak töltse be a szívét. „Legyen velünk az Úrnak, a mi Istenünknek a jóindulata. Kezünk munkáját tedd maradandóvá!” (Zsolt 90,17) – zárta egy zsoltáridézettel beszámolóját Vékony Zsolt lelképásztor.

Az ünnepély lezárásaként Papp Sándor nyugalmazott lelképásztor kapott szót, aki éppen Szentleányfalván, 57 évvel ezelőtt kezdte szolgálatát, 1959. január 1-étől nevezték ki segédlelkésznek. Miután mindnyájuknak további jó egészséget, Isten áldását kívánta, a gyülekezet énekkara adta elő ünnepi műsorát. Utánuk a nagyzerindi fúvószenekar adott ténzenét, miközben a szentleányfalvi és az onnan elszármazottak elfogyasztották az ünnepi ebédet. (A Nyugati Jelen nyomán)

Gyülekezetépítésről, gyülekezetszervezésről tanulhattak a lelkészek

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület idén is megszervezte a lelkész-továbbképzőt. Dr. Pálfi József Nagyvárad-réti lelképásztor, a Partiumi Keresztény Egyetem rektora szervezésében igazán színvonalas, hasznos és gyakorlati előadásokat hallgathattak az a mintegy harminc lelképásztor, aki jelentkezett a programokra.

2016. szeptember 19. és 21. között nem csupán előadásokat hallgathattak a lelképásztorok, hanem saját tapasztalataikat hozva meg is beszélhették a gyülekezetépítés széles palettáján adódó témákat.

Első napon dr. Szabó Lajos a gyülekezetszervezés, gyülekezetépítés evangélikus hangsúlypontjait hozta, Sebestyén Ottó a római katolikus, Ménesi Miklós a reformátust, míg Steiner József a baptista hangsúlypontokat taglalta, de ökumenikus hangulatban telt az előadásokat követő fórumbeszélgetés, kiemelve a közös célt: Krisztushoz vonzani az embereket.

Dr. Bagdy Emőke, a magyar klinikai pszichológia legjelentősebb alkotó személyisége a hit, remény, szeretet és megbocsátás pszichológiáját taglalta szakszerűen, érdekfeszítően. Rengeteg hasznos információt „töltöttek le” a szeretettel közölt előadásából a lelkészek.

DR. BAGDY EMŐKE

Illés Dávid Budapestről érkezve a csoportmunka lehetőségeit tárta a hallgatóság elé. Az ifjúsági munkáról, annak lehetőségeiről, korlátairól, nehézségeiről Szontágh Szabolcs, Magyarországi Zsinati Hivatal ifjúsági irodavezetője és György András felvidéki református lelkész beszélt, nem elhallgatva a tapasztalatokból adódó sikereket és kudarcokat.

Dr. Békefy Lajos a keresztényüldözés rövid történetéről beszélt, Jézustól napjainkig, a budapesti kínai református misszióról Xingkai nevű misszionárius szólt, Antal János tolmácsolásában.

Bizalom, bölcsesség, hitvallás

Őszi presbiteri konferencia Szatmárhegyen

Őszi konferenciát tartott a Szatmári Református Egyházmegye Presbiteri Szövetsége Szatmárhegyen. Ez volt a tavasszal megválasztott új elnökség első nagy konferenciája, ahol a huszonhat gyülekezet képviseltette magát, mintegy százharminc résztvevővel.

Szatmárhegy szép és nagy templomában gyűltek össze a presbiterok, hogy Igét halljanak és épüljenek lelkileg és szellemileg. Kovács József házigazda lelkipásztor hirdette az Úr szavát a konferencia mottója alapján: „Mert akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak, és sok bizalmat a Jézus Krisztusban való hitben.” (1Tim 3,13) Az igehirdető elmondta a jelen levő presbiteroknak és lelkipásztoroknak, hogy a kölcsönös bizalom, a szolgálatkészség és a hit kell jellemezze a közös tevékenységeket. Közös munka és együttműködés legyen lelkész és presbiter között, jól sáfárkodva talentumokkal, hogy többre bízattassanak ezután!

Király Lajos esperes az Istentől kapott bölcsességet ajánlotta a gyülekezetnek, mert annak közéleti jelentősége van, mert ráébreszt arra,

hogy a szegényekkel is törődnünk kell, és mert a közösséget építi. Kiss József egyházmegyei főjegyző beszédében emlékeztetett arra, hogy a szolgálatunk útján ne hagyjuk ki Atyánkat, hívjuk Őt mindig segítségül.

Illés Jenő, a Szatmári Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének tavasszal megválasztott elnöke elmondta, hogy a közös pásztori szolgálatnak az elveszett bárányok megkeresése a célja.

Kurta József, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet főkönyvtárosa érdekes előadást tartott a 450 éves Második Helvét Hitvallásról. Miután felvázolta annak történeti hátterét, keletkezését, beszélt Bullinger Henrikről a hitvallás szerzőjéről, aki vallotta az egyetemes papság elvét, azaz azt, hogy minden embernek joga és kötelessége az Ige hirdetése. Az előadó ugyanakkor gyakorlati kérdésekre is kitérve elmondta, hogy időszerű lenne egy olyan új hitvallás létrehozása, ami a modern kor kérdéseire is választ ad.

Tóth András a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke is jelen volt az alkalmon. Ő arra biztatott, hogy a Szentírás legyen mindannyiunk világossága és szövétneke. Néhány gyakorlati kérdése megvitatása után a Szatmárhegyi Református Egyházközség gyülekezeti termében szeretetvendégségre került sor.

RÁCZ ERVIN

Fekete hétfő: tüntetnek a lengyel nők az abortusztörvény miatt

Lengyelországban országszerte sztrájkokat és gyászruhás tüntetéseket tartottak a teljes abortusztilalom ellenzői; számos lengyel hitvalló keresztyén ellenben fehér szalagot tűzött ki ruhájára, és fehér ruhába öltözött hívők közös imádságokon vettek részt, tájékoztatott az mti.

A „fekete hétfő” elnevezésű, interneten meghirdetett polgári tiltakozásokhoz számos ellenzéki politikus is csatlakozott. A tiltakozás azzal a törvényjavaslattal száll szembe, mely a jelenlegi lengyel abortusztörvény szigorítását célozza. A tervezetet szeptember végén részletes vitára bocsátotta a lengyel parlament.

A teljes abortusztilalmat ellenzők egyúttal a jelenlegi törvény liberalizálását is követelik. Varsóban egy népesebb csoport többek között a kormányzó Jog és Igazságosság (PiS) párt székhelye előtt gyűlt össze. A fűtől, kiálló tüntetők „Az én testem, az én ügyem” feliratú transzparenszeket tartottak a kezükben.

A „fekete hétfő” akcióira a hitvalló keresztyének saját kezdeményezéseikkel reagálnak. „Nem

veszek részt a női sztrájkban” – írták sokan a közösségi portálokon. A lengyel konzervatív hírtelevízió pedig „fehér napot” hirdetett, a műsorvezetők fehér szalagot tűztek ki ruhájukra. „Fehér tiltakozásnak” nevezett imaakciót szerveznek országszerte karmelita nővérek is.

Fehér ruha viseletére és a fogantatástól a természetes halálig tartó élet védelme mellett állókért való imára kérte a hívőket a lengyel püspöki kar is, melynek kezdeményezésére istentiszteleteket és miséket tartottak a lengyelországi templomokban.

A fekete és a fehér szembenállása pontosan és kifejezően ábrázolja a halál és az élet szembenállását. Az önzés, a modern kényelem és Istennek a megtagadása vezetett el oda, hogy a gyermekáldás teher, a halál pedig jog. A menekültekkel elárasztott Európa pedig nem akarja érteni, hogy a Zsoltár szavai szerint az Úr a föld és annak teljessége (24. zsoltár). Isten pedig elveszi a földet attól a néptől, amelyik nem engedelmeskedik még az élet parancsának sem.

ISKY ISTVÁN

Megrendelhető a 2017-es Kalendárium

A tartalomról: Csűry István: Fordulj vissza, mert lehet!; 500 éves a reformáció; Gellért Gyula: Reformátoraink és a reformáció; Szatmári Elemér: Luther és a török-kérdés; dr. Lukács Olga: Erdély a reformációban; dr. Hermán M. János: A moldvai reformáció lengyel, magyar és szász háttere; Lugos református múltja; Gellén Sándor: Avasújváros; Misszió nélkül nincs egyház (Szamos Mariann interjúja); Veres-Kovács Attila – A nagyharang születése; Interjú Török Sándorral; Nagyszalonta – József Ház; A lelkipásztor méltó munkatársa – Interjú Tóth Andrásal; Presbiteri konferencia Nagyváradon.

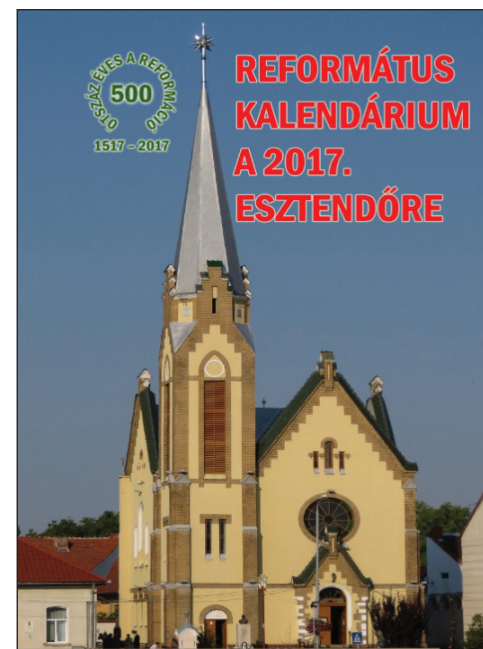
Egyházkerületünk és a Kálvin-nyomda; dr. Hermán M. János: A temesvári magyar dalárda Hollandiában (1928); Visky István: Miből élt egyházunk Trianon előtt és után? Dr. Csohány János: A papmarasztás; Gellért Gyula: Rémurolom Erdélyben; A Rákóczi-szabadságharc kezdete; Antal Julianna: Szikszai imádkozni tanít; Kulcsár Árpád: Ravasz László és a misszió; Kupán Árpád: Az utolsó magyar király, IV. Károly.

Riport a Zilah-ligeti református óvodáról (Szamos Mariann); Lukács József: A gyógyító hit; Forró László: Szokásaink torzulása.

200 éve született Arany János.

Nagyiek konyhakertjéből; Munka a gyümölcsösben; Lucza István: Szőlőtermesztés Sarmaságon; Vemhességi naptár; Vetési naptár; Receptek; Fejtörők; Rejtvények; Humor; Csiribi és Csiribá; Puli vásárba megy; Jelentős évfordulók.

Rendelje meg még ma gyülekezeti lelkészénél! Ára változatlanul 15 lej.

Évforduló

WOLFGANG CAPITO (1478k–1541)

475 éve, 1541. nov. 4-én hunyt el Wolfgang Fabricius Capito (Köpfel) német prot. humanista, reformátor. Bruchsal-i p. (1512); bázeli teol. tanár (1515) és p. (1516); Mainzban Albert érsek titkára (1519-23); Strassburg reformátora (1523-41). Kiadta Luther latin műveit (1518); héber nyelvtana, zsoltárfordítása, egyházi énekei, bibliai kommentárjai jelentek meg. Részt vesz a *Confessio Tetrapolitana* (1530), a *Wittenbergi Konkordia* (1536), az *I. Helvét Hitvallás* (1536) kidolgozásában.

MENSO ALTING (1541-1612)

475 éve, 1541. nov. 9-én szül. Menso Alting holland ref. teol., Groningen reformátora. A válásüldözés elől menekülve (1567), Heidelberg érintésével a kelet-fríz-földi Emdenben (1575)

lesz a holland ref. menekült gyülekezet p.-a. Visszahívják Frízföldre (1594), ahol „Drenthe reformátora” lesz. Szabadtéri (*Hagepreken*), „papnélküli” (*Papeloze kerk*) istentiszteleteit a hagyomány szerint a Schoonoord melletti, neolitikori megalit (kőtömb) síremlék tezejéről (dolmen, *hunebed*) tartotta.

ADOLF DEISSMANN (1866-1937)

150 éve, 1866. nov. 7-én szül. Gustav Adolf Deissmann német evang. teol., papirologus, lapszerkesztő. Herborni (1895-97); heidelbergi (1897-1908), berlini (1908-35) teol. prof.; az újszöv.-i koiné görög nyelv és az őskereszténység kutatója. A *Life and Work* (Élet és cselekvés) mozgalom stockholmi konf.-ján (1925) ő használja először az „ökumenikus mozgalom” kifejezést. Részt vesz az osztrák archeológiai intézet efezoszi ásatásán (1926-28). Főbb művei: *Licht vom Osten* (1908); *Paulus* (1911).

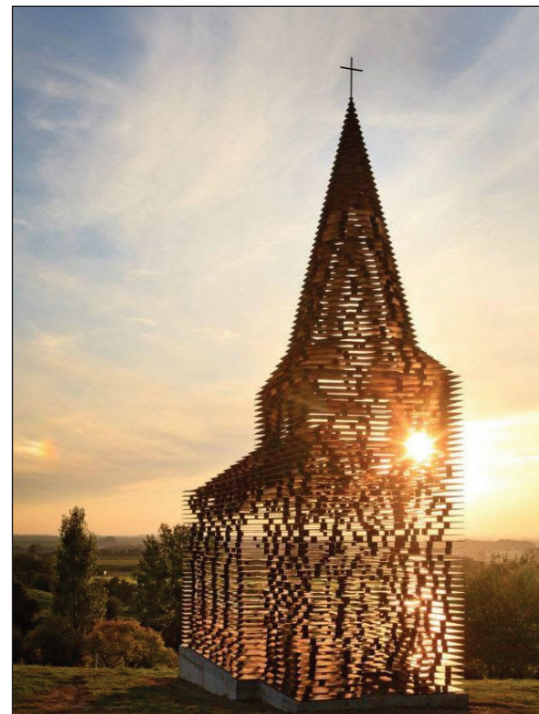
Átlátszó templom

Első ránézésre csak egy vidéki templomnak tűnik a belga városkában, Borgloonban épített istentiszteleti hely. Azonban közelebbről megvizsgálva derül csak ki: sokkal látványosabban hirdeti Isten igéjét, mint a többi egyházi épület!

Az érdekessége és a különlegessége ennek a templomnak, hogy akár honnan nézi is az ember, mindenhol át lehet látni a templom falán. Tervezői egy belga építész páros volt, akik fémlapokból készítették ezt az inkább szobornak ható templomot. A mű a „Sorok között olvasni” nevet kapta, nem véletlenül.

Gyarló hétköznapjainkban hajlamosak vagyunk megfelekedni arról az egyetemes igazságról: a keresztyének Isten igéjének hordozói, Jézus Krisztus felmutatói és az élet világosságának megélői kell legyenek ezen a világon. A templom minden nézőpontból a fényt, az isteni szeretetet engedi át magán, ámulatba ejtve az odalátogatókat.

A templom bár művészeti alkotásnak készült, mégis teljes mértékben funkcionális, tehát templomként is használható. Sokat jelentő módon 12 ember számára van benne hely, ami a tanítványokat és a falakon átszűrődő fényt

Krisztus jelenlétét jelképezi. A minden oldalról átlátszó, a fényt átteremtő templom erős, mellbevágó és elgondolkodtató módon hirdeti: „Úgy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyákat.” (Mt 5,16).

Fricska

Közmunkára hívja a lelkipásztor az egyháztagokat, a régi magtárat kell lebontani a parókia udvaráról. Jól halad a munka, de az egyik atyafinak nehezen megy a törmelék elhordása, csak ténfereg a talicskával, várja, hogy hozzon a lelkipásztor egy kis pálinkát. Meg is szólítja

a lelkészt: – Tiszteletes úr! Baj van ezzel a talicskával, nagyon nyikorog a kereke, meg kellene kenni egy kicsit... – Hát fiam, tényleg baj van a nyikorgással, mert úgy nyikorog, hogy nyek-nyek, pedig úgy kellene nyikorigjon, hogy nyik-nyik-nyik-nyik-nyik.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tötös Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726-242.824, 0259-435.386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

A lap terjesztése a lelkeszi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.